

De Bibliotheek en basisvaardigheden

Kwartaalrapportage 2018 Q4

De Koninklijke Bibliotheek (KB) en de Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN) werken, samen met de lokale bibliotheken, in het programma de Bibliotheek en basisvaardigheden. Het programma zet zich in om de gezamenlijk afgesproken doelstellingen te behalen, vastgelegd in het *Netwerkplan 2016-2018 de Bibliotheek en basisvaardigheden (BBV)*.

Deze rapportage belicht de resultaten van de plannen en de acties die hieraan zijn verbonden. Speerpunten voor 2018: Hoger bereik, Opleiding Frontoffice-medewerkers, Verbinding curatie en preventie, en alliantievorming voor ná 2018.

Hoger bereik: succesvolle landelijke dag

Netwerk & Beleid

Hieronder ook Innovatie & Doorontwikkeling

- De [landelijke dag Basisvaardigheden](#) op 8 november in Lelystad was een succes. Er waren zo'n 400 deelnemers. De presentatie van de [strategiekit Hoger bereik](#) vormde een belangrijk onderdeel. De deelnemers gaven de dag een ruime 7,7 als rapportcijfer.
- De tien pilots Hoger bereik hebben aanpakken opgeleverd om meer kwetsbare mensen te bereiken. Deze aanpakken vormden de input voor de strategiekit Hoger bereik. Kennisdeling is belangrijk om de inzichten in 2019 landelijk uit te rollen als onderdeel van de doorontwikkeling van Bibliotheek naar Hulp om de hoek. Na een [masterclass](#) voor de POI's (31 januari 2019) werken we een thematische aanpak uit met POI's, pilot-bibliotheken en een klankbordgroep. Ook krijgen de [KB-webinars](#) in 2019 een vervolg rond het thema Hoger bereik.
- In 2018 waren er vier gesprekstafels voor bibliothekdirecteuren om beheer en doorontwikkeling van het programma BBV ná 2018 in te vullen; [de vierde was op 24 oktober](#). Bibliotheken willen de komende vijf jaar samen 1 miljoen kwetsbare burgers bereiken met hulp en ondersteuning. Met hun input is - samen met Manifestgroep-partijen (MFG) - een plan met subsidieaanvraag ingediend bij het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) voor 2019-2021. Toekenning van middelen is nog niet formeel; wel verscheen 12 december de [Kamerbrief Digitale inclusie](#), met een aankondiging van de plannen en een prominente rol voor bibliotheken. In 2019 starten 15 kopgroep-bibliotheken die informatiepunten gaan inrichten waar burgers terecht kunnen met vragen over de digitale overheid en de deelnemende MFG-partijen in het bijzonder. De KB maakt in 2019 een rondje langs alle provinciale directieoverleggen om uitleg te geven over het traject, naast een brief die ze in januari ontvangen.
- In *Publiek Denken* verscheen het interview [Bibliotheek verleent eerste hulp](#).
- In november en december vond vijf maal de masterclass plaats [Werken aan geletterdheid binnen het gezin](#). De gezinsaanpak wordt ondersteund door de programma's BoekStart, de Bibliotheek op school en de Bibliotheek en basisvaardigheden. De masterclass is een vervolg op de [landelijke kennisdag, Laaggeletterdheid: voorkomen en bestrijden](#). 186 medewerkers Educatie en Sociaal domein gingen in de masterclass aan de slag met werkbladen uit de strategiekit Hoger bereik. Doel: intern (beter) samenwerken aan geletterdheid om zo elkaar te versterken en gebruik te

maken van elkaars expertise. En hierbij te denken vanuit ouders die niet graag lezen en niet goed weten hoe zij de kansen voor hun kinderen kunnen vergroten. In het voorjaar werken we op basis van aanbevelingen verder aan een vervolg.

- De [licentie Oefenen.nl](#) is voorlopig met negen maanden verlengd, tot en met september 2019.

Belastingdienstverlening: nieuw convenant 2019-2022

1 Belastingdienst

- De samenwerking met de Belastingdienst wordt voortgezet: in januari wordt een nieuw convenant 2019-2022 ondertekend. Begin januari is de [subsidieregeling](#) voor bibliotheken gepubliceerd. Nadruk ligt op de belastingspeekuren (pijler 3).
- De [rapportage en infographic van de BOP-module Belastingdienst en digitale vaardigheden](#) staan op de portal. De infographic kunnen bibliotheken iets aanpassen en lokaal inzetten.
- Focus 2018: bereik vergroten en ondersteuning aan bibliotheken hierbij in de vorm van de geactualiseerde [communicatietoolkit](#) (deze is medio januari 2019 weer actueel) en [andere ondersteuningsmaterialen](#) (idem).
- De [G!DS-pagina](#) voor belastingdienstverlening ondersteunt bibliotheken en Belastingdienst bij doorverwijzing. Voorwaarde in het nieuwe convenant is dat bibliotheken in hun werkprocessen structureel opnemen dat (en hoe) zij het aanbod actueel houden. De [pagina is herzien](#), zowel voor- als achterkant: het invoeren is eenvoudiger en het getoonde resultaat overzichtelijker.
- Het SPN-team Wegwijzer helpt bibliotheken om het aanbod rond basisvaardigheden in G!DS te krijgen. Zo moet een landelijk dekkende sociaal-educatieve kaart ontstaan, breder dan belastingdienstverlening. Bibliotheken zijn via de POI's geïnformeerd.
- Op 2 november was er een [bijeenkomst voor bibliotheken](#), met name over de plannen 2019-2022.
- De KB-inkoopcommissie heeft na een aanbestedingsprocedure voor content op het gebied van e-overheid gekozen voor het aanbod van Stichting Digisterker. Dit betekent dat de [Digisterker-inkoopregeling](#) met drie jaar is verlengd (2019 t/m 2021).

2 Integratie

- Werkgroep Integratie: Rijnbrink heeft met Pages Bookstore & Café een collectie samengesteld met Arabische boeken voor kinderen en jeugd. Uit de evaluatie zijn succesfactoren, advies over de collectie en mogelijke samenwerkingspartners gedestilleerd. NBD Biblion bekijkt of zij een rol kan spelen in zo'n collectie.
- In december verscheen [een interview over dit onderwerp](#) op de portal.
- De KB maakt een plan om dit thema verder uit te werken, ook in het licht van de aanpassing in de inburgeringswet per 2020, waarbij gemeenten een grotere rol krijgen.

3 Collectie & Programmering

- De [Adviescollectie](#) is verder aangevuld en wordt binnenkort afgerond en getest.

- In de leergang Consulent Basisvaardigheden is de tweedaagse [module Collectie](#) vanaf 2019 niet meer los te volgen.

4 Monitoring

- De [landelijke rapportage en de infographic van de BOP-enquête Basisvaardigheden 18+](#) zijn gepubliceerd op de portal.
- Hetzelfde geldt voor de BOP-enquête [Belastingdienst en digitale vaardigheden](#).
- Binnenkort start het traject voor de BOP-basisvaardigheden 2018.

5 DigiTaalhuizen

- De werkgroep digiTaalhuizen heeft kwaliteitsindicatoren opgesteld waar digiTaalhuizen aan moeten voldoen. De certificeringspilots zijn afgerond en worden binnenkort geëvalueerd.
- In samenwerking met L&S vinden als pilot-traject in Brabant zelfevaluatiegesprekken plaats met twintig digiTaalhuizen. Doel: inzicht verkrijgen in de stand van zaken. Daarnaast wordt er gesproken over ambities en verdere ontwikkeling van de digiTaalhuizen. In januari 2019 worden de gesprekken afgerond. Een tussenrapportage is in de maak, op basis waarvan ook extern wordt gecommuniceerd. De zelfevaluatiegesprekken worden door de Taalhuizen gewaardeerd. Eén Bibliotheek heeft gevraagd om organisatie van een zelfevaluatie voor haar andere Taalhuizen.
- Verder loopt er in West-Brabant een Erasmus+ project waarbij de doorontwikkeling van het digiTaalhuis centraal staat. Binnen dit internationale project worden ideeën, aanpakken en ervaringen gedeeld en uitgewisseld met partners uit België, Wales en Noorwegen. De eerste twee studiereizen hebben plaatsgevonden; Noorwegen volgt in januari 2019. Op basis van de input wordt gewerkt aan een aantal *intellectual outputs* die naar verwachting in juni 2019 worden gepresenteerd tijdens een congres in Breda.

Strategiekit Hoger bereik gedeeld

6 Communicatie, Marketing & Kennisdeling

- De [strategiekit Hoger bereik](#) is gepubliceerd, zie ook onder Netwerk & Beleid. Op Biebtobieb zijn drie groepen geopend om ervaringen te delen.
- In Q4 verschenen drie edities van de [Nieuwsbrief Bibliotheek en basisvaardigheden](#), wat het totaal in 2018 op elf brengt. Het bereik is met een kleine duizend abonnees stabiel.
- Abonnees op de nieuwsbrief ontvingen een korte enquête; 181 reageerden, een flinke respons. De nieuwsbrief kreeg een 7,6 als rapportcijfer. De frequentie (maandelijks) wordt goed beoordeeld; de omvang (10 items) kan een fractie lager. De onderwerpen voldoen goed aan de behoeften. Een aantal suggesties werken we komende maanden uit.
- In Q4 verschenen drie *good practice*-interviews:
 - [Karien van Buuren en Tineke Knoester](#), Rijnbrink & werkgroep Integratie, respectievelijk Bibliotheek Rijn en Venen: collectie voor vluchtelingenkinderen
 - [Anton Furnée](#), Bibliotheek Amstelland: netwerkbijeenkomsten voor werkzoekenden

- [Karlien van Bijnen en Esther de Wit](#), Bibliotheek Oostland: Piëzo-methode

Voor 2019 staat weer maandelijks een dergelijk interview gepland.

- In *Werkblad* verscheen een [interview](#) met Debbie Heine en Maaïke Toonen over Walk&Talk.

7 Scholing & Deskundigheidsbevordering

- De vierde [leergang Consulent Basisvaardigheden](#) is volgeboekt, gestart op 27 september en loopt tot 7 februari 2019. De vijfde leergang is uitgesteld omdat het minimaal aantal deelnemers nog niet is bereikt. In de komende maanden werken we aan een communicatieplan om snellere inschrijving te stimuleren.
- De [blended learning voor Frontoffice-medewerkers](#), ontwikkeld met L&S, SL, KB, SPN en bibliotheken, bestaat uit e-learning en bijeenkomst(en). Dit leertraject moet de bewustwording en kennis vergroten bij medewerkers in de Publieksservice over het aanbod rond basisvaardigheden. Het leertraject loopt van november 2018 tot begin februari 2019 als [pilot](#) bij de bibliotheken Het Markiezaat Bergen op Zoom, Hilversum en Helmond-Peel. De reacties zijn tot nu toe positief. Na evaluatie half maart 2019 komt het (verbeterde) leertraject beschikbaar voor alle bibliotheken.